

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/95/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7515224880
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7515224880.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobkyne: N. D., nar. XX.X.XXXX, bytom v Z. P., C. XX/XX, zastúpená JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Urbánkova 1562/6, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 595, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 3. júna 2019 sp.zn. 14C/1458/2015

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 3.júna 2019 č.k. 14C/1458/2015 - 59.

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) zhora označeným rozsudkom určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy, uvedená v bode 5 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru k zmluve o úvere 900500541 (ďalej len VPPÚ), uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 7.2.2011, je neplatná. Zaviazal žalovaného uhradiť žalobkyňi 100 % trov konania, ktoré budú vyčíslené v osobitnom uznesení po právoplatnosti rozsudku.

2. Vykonaným dokazovaním vzal súd za preukázané, že strany sporu uzavreli dňa 7.2.2011 zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 1.000 € a tento sa zaviazala zaplatiť zvýšený o poplatok 968 €, t.j. celkovo 1.968 € v 12 mesačných splátkach po 164 €. Žalobkyňa ako dlžník vyhlásila, že sa oboznámila a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere a súhlasí s VPPÚ, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy a nemá k nim žiadne výhrady. V bode 5 VPPÚ strany sporu dojednali dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov za účelom zabezpečenia uspokojenia pohľadávky veriteľa z uzavretej úverovej zmluvy. Listom zo dňa 5.11.2015 žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy, pričom dlh zo zmluvy o úvere určil vo výške 8.457, 81 € bez bližšej špecifikácie.

3. Právne súd posudzoval vec podľa ustanovení § 37, § 39, § 39a, § 52, § 53, § 551 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), v spojení s ust. § 5a zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatná pre rozpor so zákonom, konkrétne pre rozpor s ust. § 5a zák. 250/2007 Z.z., pretože nebola individuálne dojednaná, bola vopred pripravená žalovaným a jej podpísanie bolo podmienkou uzavretia zmluvy o úvere. Konštatoval ďalej absolútnu neplatnosť dohody aj pre porušenie iných zákonných ustanovení, pričom citoval ust. § 37 ods. 1 a § 551 ods. 1 OZ. Zároveň konštatoval, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa, čo taktiež je dôvodom jej neplatnosti.

4. V súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP priznal úspešnej žalobkyni proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. c/ a h/ CSP a navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Nesúhlasil so záverom súdu o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, keďže táto bola uzavretá písomne za účelom zabezpečenia peňažnej pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom spĺňa všetky náležitosti právnych úkonov v zmysle § 34 a nasl. OZ, ako aj podľa § 551 OZ. Výška zrážok nebola dohodnutá vo výške odporujúcej ust. § 551 OZ. Dohoda je obsiahnutá na samostatnom dokumente, a teda predstavuje osobitnú listinu, žalobkyňa mala možnosť si dohodu preštudovať a následne potvrdiť jej prijatie vlastnoručným podpisom. Možnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov je v súlade aj so zákonom o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá písomne, je v nej uvedený súhlas dlžníka s dohodou vo forme podpisu a uvedený je aj rozsah zrážok vo výške 95 €. Uzavretím dohody vzniká veriteľovi právo, aby mu po uplynutí doby splatnosti pohľadávky boli prevedené sumy zrazené na základe tejto dohody zo mzdy alebo z iného príjmu dlžníka. Žalobkyňa mala možnosť dohodu odmietnuť, čo je výslovne v nej uvedené. S poukazom na § 53 ods. 7 OZ a zákon 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy je prípustným prostriedkom zabezpečenia úveru zo zákona o spotrebiteľských úveroch. Aj smernica Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere výslovne pripúšťa zabezpečenie spotrebiteľských úverov a smernica na žiadnom mieste neuvádza neprípustnosť dohody o zrážkach zo mzdy za účelom zabezpečenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Práve naopak, smernica uvádza, ktoré úvery a spôsoby ich zabezpečenia nie sú prípustné, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy medzi nimi nie je uvedená. Niet preto žiadneho zákonného dôvodu preto, aby dohoda o zrážkach zo mzdy nemohla byť so spotrebiteľom uzatváraná.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správne potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania. Uviedla, že dohoda o zrážkach zo mzdy nepredstavovala samostatný dokument, ako to uvádza žalovaný v odvolaní, ale bola súčasťou VPPÚ k zmluve o úvere. Bola teda uzavretá v ten istý deň ako zmluva o úvere. Uzavretím dohody o zrážkach zo mzdy sa žalobkyňa podriadila vykonávaniu zrážok na úhradu pohľadávky veriteľa, vyčíslenej bez súdnej kontroly, t.j. aj na základe neprijateľných klauzúl a bez možnosti zamedziť zamestnávateľovi výkon zrážok v rozsahu neprijateľných zmluvných podmienok. Dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nebola so žalobkyňou individuálne dojednaná a žalobkyňa musela akceptovať uzavretie zmluvy o úvere a dohody o zrážkach zo mzdy ako celku, inak by jej nebol úver poskytnutý. Poukázala tiež na nedostatok všeobecných náležitostí pre platnosť právnych úkonov v zmysle ust. § 34 a nasl. OZ, konkrétne na nedostatok jej vôle uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy. Jej uzavretie nebolo výsledkom jej slobodnej vôle, keďže nebola informovaná o tom, čo uzavretie tohto úkonu znamená a aké z toho pre ňu vyplývajú právne následky. Navyiac v čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy pohľadávka nebola presne a úplne konkretizovaná, neobsahuje konkrétnu výšku pohľadávky, ktorá mala byť zabezpečená a ani výšku mesačných zrážok zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy je preto absolútne neplatná s poukazom na § 37 ods. 1 OZ, t.j. pre nedostatok slobody vôle a pre jej neurčitosť.

7. Ďalšie vyjadrenia v spore neboli podané.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

9. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde Košice dňa 18.mája 2021 o 9.50 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 11.mája 2021 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1 , 3 CSP.

10. Žalovaný uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, t.j. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

11. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

12. Súd vo veci náležite zistil skutkový stav, z vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a neboli zistené žiadne vady, týkajúce sa procesných podmienok, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. Žalovaný v odvolaní argumentuje skutočnosťami uvádzanými v konaní pred súdom prvej inštancie a svoju obranu zakladá opätovne na tých istých právnych argumentov, s ktorými sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku náležite vysporiadal, a preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé prívodiť iné rozhodnutie v spore.

14. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že dohoda o zrážkach zo mzdy, obsiahnutá v bode 5. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru k zmluve o úvere č. 900500541 zo dňa 7.2.2011, je neplatná v zmysle ust. § 37 ods. 1 OZ.

15. Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

16. Dohoda o zrážkach zo mzdy v zmysle § 551 OZ je právnym úkonom v zmysle § 34 OZ, pretože ide o prejav vôle smerujúci k vzniku určitých práv a povinností, ktoré s uzavretím tejto dohody spája Občiansky zákonník v § 551.

17. Dohoda o zrážkach zo mzdy slúži na zabezpečenia uspokojenia pohľadávky, pričom je prípustná aj na zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, aj keď s účinnosťou od 1.5.2014 už za sprísnených podmienok v zmysle § 5a zákona 250/2007 Z.z. , kedy sa vyžaduje jej uzavretie vo forme osobitnej listiny a spotrebiteľ musí byť poučený o dôsledkoch jej uzavretia a musí mať možnosť ju odmietnuť.

18. V prejednávanej spore vzhľadom na skutočnosť, že zmluva bola uzavretá dňa 7.2.2011 t.j. pred nadobudnutím účinnosti § 5a zákona č. 250/2007 Z.z., nemožno platnosť dohody o zrážkach zo mzdy posudzovať z hľadísk tohto zákonného ustanovenia (§ 5a) a z dôvodu, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola uzavretá vo forme osobitnej listiny, nie je možné uzavrieť jej neplatnosť.

19. Bez ohľadu na to, kedy bola dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá, aj tento právny úkon musí mať všeobecné náležitosti podľa § 37 až 39 OZ (ako aj osobitné náležitosti podľa § 551 Občianskeho zákonníka, vrátane predpísanej písomnej formy), aby išlo o platný právny úkon.

20. V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou VPPÚ, ktoré boli súčasťou zmluvy a ktoré žalobkyňa osobitne nepodpísala. Nebola pritom žiadnym spôsobom oboznámená s právnymi následkami tohto inštitútu a nemala vedomosť o tom, že podpísaním zmluvy o úvere podpisuje aj dohodu o zrážkach zo mzdy a k vyvolaniu akých právnych následkov tým dôjde. Znenie dohody bolo súčasťou vopred pripravených VPPÚ, žalobkyňa nemala možnosť meniť ani obsah úverovej zmluvy a ani obsah týchto všeobecných podmienok a nemala možnosť úverovú zmluvu uzavrieť bez uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, keďže dohoda o zrážkach zo mzdy nebola obsiahnutá na samostatnej listine a bola súčasťou textu písaného drobnými písmenami. Nenáleží preto žalovaný v odvolaní tvrdiť, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, že žalovaná bola poučená o právnych následkoch jej uzavretia a mala možnosť ju odmietnuť, a teda nebola žiadnym spôsobom nútená ju podpísať.

21. Žalobkyňa bola nútená uzavrieť so žalovaným dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom neušlo pozornosti súdu, že jej znenie nie je na jednej listine s obsahom zmluvy o úvere a je zakomponovaná iba do textu všeobecných podmienok, písaných neprehľadne a malými písmenami.

22. Uzavretím dohody o zrážkach zo mzdy bola žalobkyňa ako spotrebiteľ nútená v rámci zabezpečovacieho inštitútu hlavného záväzku a takto sa nedobrovoľne podrobila možnosti vykonávania zrážok na úhradu pohľadávky žalovaného ako veriteľa, pričom táto môže byť uplatnená aj na základe neprijateľných klauzúl.

23. Za týchto okolností sa dá usudzovať nedostatok vôle žalobkyne ako konajúcej osoby (spotrebiteľa) slobodne uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy, z ktorého dôvodu je táto dohoda podľa ust. § 37 ods. 1 OZ neplatná.

24. Aj keď teda súd určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy pre rozpor s ust. § 5a zák. č. 250/2007 Z.z., ktorý sa na danú zmluvu nevzťahoval (bol účinný až od 1.5.2014 a nevzťahoval sa na právne vzťahy vzniknuté pred 1.5.2014 v zmysle prechodného ustanovenia § 29b zák. č. 102/2014 Z.z.), nemá to za následok nesprávnosť rozhodnutia, lebo zmluva je neplatná v zmysle § 37 ods. 1 OZ, ako naň súd prvej inštancie aj poukázal v súvislosti s konštatovaním, že zmluva je v rozpore aj s ďalšími zákonnými ustanoveniami.

25. Odvolací súd už len dopĺňa, že dohoda o zrážkach zo mzdy, obsiahnutá v bode 5 VPPÚ je aj neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 OZ, a preto neplatná v zmysle 53 ods. 5 OZ, lebo spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ako to bolo súdnou praxou už judikované vo viacerých právoplatných rozhodnutiach - napr. rozsudky v skutkovo obdobných sporoch proti totožnému žalovanému Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.6.2018 sp. zn. 2Co/265/2017, zo dňa 22.8.2018 sp. zn. 1Co/283/2017 a Krajského súdu v Trnave zo dňa 24.10.2018 sp. zn. 25Co/149/2017.

26. Vo vyššie uvedených konaniach súdy totožnú dohodu o zrážkach zo mzdy (totožného znenia), ktorá bola súčasťou totožných všeobecných podmienok poskytnutia úveru, určili ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a z toho dôvodu neplatnú. V rozhodnutiach pritom súdy poukázali predovšetkým na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.1.2011, v ktorých v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy, uzatvorená podľa § 551 OZ, je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 OZ, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. V skutkových okolnostiach vyššie uvedených konaní, rovnako aj tu prejednávaneho sporu pritom spotrebiteľa boli nútení uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy, keď túto podpísali ako súčasť formulárovej úverovej zmluvy, túto nemali možnosť zmeniť a tým odmietnuť podpísať dohodu o zrážkach zo mzdy a tak boli nútení podrobiť sa vykonávaným zrážkach bez možnosti zabránenia ich výkonu napriek tomu, že by tieto boli veriteľom uplatnené z neprijateľných zmluvných podmienok. Neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky vyplýva aj z tej skutočnosti, že spotrebiteľa neboli vopred upozornení na dôsledky plynúce z uzavretia takýchto dohôd a nemali možnosť sa rozhodnúť, či chcú týmto spôsobom zabezpečiť úver. Mali možnosť len úverovú zmluvu ako celok, vrátane dohody o zrážkach zo mzdy podpísať alebo túto odmietnuť a uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy im preto bolo neprípustne vnútené.

27. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je napadnutý rozsudok vecne správny, z ktorého dôvodu ho odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, vrátane výroku o náhrade trov konania, potvrdil.

28. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní neúspešný, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a vznikla mu povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešnej žalobkyňi, preto odvolací súd priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti žalovanému. O výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).